

egentlig ikke behøves Kvinder med en seminaristisk Uddannelse. Vi tro, at i disse Skoler er Hovedsagen mere det opdragende Moment end egentlig det undervisende, at det kommer mere an paa, at Vedkommende forstaar paa en fjærlig og blid Maade at vække Interesse hos de Smaa for den boglige Sjsfæl foruden at lære dem det rent Elementære i Undervisningen og forøvrigt at kunne beskæftige dem, Pigebørnene særlig, med Haandarbejde og den Slags. Vi tro, at det mere kommer an paa disse Egenstaber hos Vedkommende end paa en større Rindstabsfylde. Med Hensyn til Folkestolerne maa vi fastholde, at Tendenten navnlig paa Landet er overveiende for at anvende Lærere og ikke Lærerinder. Det indrømmes, at der i Kjøbstæderne er større Brug for Lærerinder, men naar undtages Kjøbenhavn og et Par af de største Byer kan man ikke egentlig sige, at den Fremgang, der har vilst sig i de senere Aar, er overordentlig stor, navnlig naar man tager Hensyn til Gjennemsnitsstallet for det Lidsrum, som Oplysningerne omfatte. Vort Almue-skolevæsen savner egentlig som et Led i Undervisningen den Slags Smaaskoler, som ikke blot ere Forberedelseskoler eller Pugekoler, men tillige Skoler, hvor Børnene i den nederste Klasse kunne faae Undervisning. Disse Skoler findes vel her i Landet enkeltvis, og maaste de ere noget i Tiltagende, men som sagt, man kan ikke sige, at de ere til Stede her i noget stort Omfang. Det forholder sig anderledes f. Ex. i Sverig. Der tilsigter Skolevæsenets Organisation en Inddeling af Folkeskolen, hvorefter den udvikler sig gennem tre Trin, nemlig først Smaaskolen, saa den egentlige eller almindelige Folkeskole, og endelig den høiere Folkeskole, og af Smaaskoler haves der i Landet omtrent lige saa mange som der haves af Folkeskoler, og ved over det halve Antal af disse Smaaskoler besørjes Undervisningen af Lærerinder, ved Resten af Lærere. Ved den egentlige Folkeskole derimod i Sverig er kun den langt mindre Del af Lærerpersonalet Lærerinder; det er mig opgivet efter Oplysninger, at det kun er 8 pCt., og at den langt overveiende Del af disse Lærerinder er i Stockholm. Naar der derfor i Sverig er to Kvindefeminarier, maa man huske paa, at de have Smaaskoler som et egentligt Led i deres Undervisning, og at det navnlig er ved dem, at Undervisningen besørjes af Lærerinder. Her hos os have vi ikke disse Smaaskoler i det Omfang, og den største Del af de Smaaskoler, vi have, er Pugekoler, hvor jeg som sagt mente, at der ikke var streng Nødvendighed for den seminaristiske, høiere Uddannelse for Kvin-

derne. Men jeg skal ikke forfølge denne Diskussion videre, jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger og til, hvad jeg udtalte ved Sagens 1ste Behandling. Mindretallet maa iøvrigt beklage, at det ikke har kunnet slutte sig til et Lovforslag, der har et saa smukt Formaal som det at virke for eller søge hyderligere at fremme Oplysningens Sag; men efter det Mandat, vi have faaet af Thinget til at tage denne Sag under Overveielse, have vi ikke kunnet stille os anderledes, end vi have gjort, og skulle derfor nu overlade Sagen til det høie Things endelige Afgjørelse.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Scavenius): Hvad Sagen i sin Helhed angaar, vil jeg ikke nægte, at jeg har undret mig over den Maade, hvorpaa det meget ærede Mindretal har læst de statistiske Oplysninger, som Regjeringen har tilskillet Udvalget. Saa vidt jeg er i Stand til at udregne, kan man ikke sige, at Forøgelsen af Lærerindernes Antal paa Landet er taget mindre til end Forøgelsen i Kjøbstæderne, knap nok mindre end Forøgelsen i Kjøbenhavn. Forholdet er nemlig det, at i Aaret 1879 fandtes der i Kjøbstæderne og Handelspladserne 225 Lærerinder og i 1883 307, hvilket er en Forøgelse af 82; paa Landet fandtes der i de samme Aar: det første Aar 202, det andet 280, hvilket er en Forøgelse af 78, som i Procenttal er lidt større end Forøgelsen i Kjøbstæderne. I Kjøbenhavn fandtes der i 1880 179 og i 1885 256, altsaa en meget betydelig Forøgelse. Det forekommer mig oprigtig talt, at alle de Indvendinger, som fra det meget ærede Medlems Side, der førte Ordet for Mindretallet, bleve gjorte ved 1ste Behandling, støttende sig paa, at der ikke havde vilst sig nogen særlig Vilst til at bruge Lærerinder omkring paa Landet, maa være faldne til Jorden efter de Oplysninger, der ligge for. Det ærede Medlem synes at bedømme hele Landet efter ganske enkelte Distrikter. Jeg maa aldeles bestemt fastholde, at der saavel paa Landet som i Byerne er en bestemt Fremgang, som det ærede Medlem udtrykte sig, i Brugen af Lærerinder. Naar dernæst Mindretallets ærede Ordfører gik over til at omtale de Argumenter, som endnu efter hans Mening maatte staa ved Magt, forekommer det mig, at det Væsentligste var det, at Lærerinder — særlig paa Landet — brugtes næsten idelukkende i Pugekoler, og at det i disse Skoler ikke vilde være nødvendigt at bruge mere udviklede, mere uddannede Lærerinder; men man kunde nøies med Mindre. Saa, man kan nøies med Mindre, naar man er nødt til at nøies med Mindre,